ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

_________Պատմության________
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Մովսիսյան Ֆ.Վ.____ /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № _2_____

«_13_» _սեպտեմբերի, 2023 թ.

Պ/Մ—Հարավկավկայի մանատումը

Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ - 022201.00.7 - Պատմություն__________________
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 022201.01.7_Պատմություն_________
/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան մագիստրատուրա
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ Պատմության
/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝ առկա,
/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ առկա- երկրորդ կուրս 1-ին կիսամյակ

Դասախոս(ներ) ՝Լուսինե Կոստանդյան
/անուն, ազգանուն/

էլ. հասցե/ներ lusine.kostandyan72@mail.ru

Վանաձոր- 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում ……………………………… 3
2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները……………………………………… 3
3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները…………………………………………… 3
4. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները ……………………………… 4
5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների ………………………………………………… 5
6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը 5
7. Ուսումնական աշխատանքները տեսակները ……………………………… 6
8. Դասավանդման մեթոդներ……………………………………………………… 7
9. Ուսումնառության մեթոդները………………………………………………… 7
10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը ……………………………………………………………………………… 8
11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ………………… 8
12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ…………………………………… 8
    12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ 9
    12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ…………………………………………… 12
    12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ ……… 13
13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում………………… 16
14. Գնահատում………………………………………………………………………… 17
    14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում………………………………… 17
    14.2. Գնահատման չափանիշներ……………………………………………… 18
15. Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ…………………………………………… 19

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում[1].

«Հարավսլավիայի մասնատումը» առարկայի ուսումնամեթոդական փաթեթը կազմված է մագիստրատուրայի հիմնական կրթական ծրագրով, ՎՊՀ -ում բարձրագույն մասնագիտական կրթության պետական չափորոշիչներով կազմված ուսումնական պլաններին համապատասխան: Առարկայի ուսումնամեթոդական փաթեթը նպատակաուղղված է մագիստրատուրայի կրթության կազմակերպման, դասավանդման որակի բարձրացմանը:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է

- «Հարավսլավիայի մասնատումը» առարկայի զարգացման օրինաչափությունննների վերաբերյալ գիտելիքների փոխանցում ուսանողներին:
- Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր և մեթոդական գիտելիքները Հարավսլավական ճգնաժամի վերաբերյալ:
- Ուսանողներին հստակ պատկերացում տալ Հարավսլավական ճգնաժամի հարցում գերտերությունների, ինչպես նաև միջազգային հանրության դիրքորոշման մասին:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են

- Ամրապնդել ուսանողների կողմից ձեռքբերված տեսական գիտելիքները,
- սովորեցնել փաստերը վերլուծելու և սինթեզելու, յուրացված գիտելիքները տրամաբանորեն և հետևողականորեն ներկայացնելու, գործնականում կիրառելու կարողություն,
- նոր տեղեկատվությունը ընկալելու և ճիշտ մեկնաբանելու կարողություն:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները

«Հարավսլավիայի մասնատումը» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների գիտելիքների իմացությունը համաշխարհային պատմության նորագույն շրջանների մասին:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը[2]

«Հարավսլավիայի մասնատումը» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

- Կոնկրետ տեսական գիտելիքները կիրառելով՝ պատմական իրողությունները հասկանալու, փաստերն ու երևույթները համեմատելու, պատմական զարգացման

---

[1] Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծմանհարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

[2]http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

փուլերն ու դրանց օրինաչափությունները համադրելու և համակողմանի գնահատելու, վերլուծելու, դիրքորոշումներ ձևակերպելու կարողություն,

- ստացած գիտելիքների համակարգման և տեսական վերլուծության, սեփական դիրքորոշումըփաստարկելուև ինքնուրույն հետևություններ անելու կարողություն,
- քննադատաբար և համակարգված օգտագործելով իր գիտելիքները՝ պատմական իրադարձությունների ու գործընթացները վերլուծելու, դրանց տրամաբանությունը, օրինաչափությունները, իրադարձությունների պատճառա-հետևանքային կապերը հասկանալու կարողություն, արդիական և նորարարական մեթոդների օգնությամբ իր գիտելիքներն ու իմացությունը կիրառելով՝ դիրքորոշումներ ձևակերպելու և հետազոտություններ կատարելու կարողություն:
- սկզբնաղբյուրների հետ աշխատելու և դրանցում առկա ինֆորմացիայի տարբեր ձևերը օգտագործելու, տեղեկատվության հավաքման, պահպանման և մշակման ունակություն, տեղեկույթը կառավարելու, իր դիրքորոշումը փաստարկելու և ինքնուրույն հետևություններ անելու կարողություններ,
- մասնագիտական բարեվարքության նորմերը պահպանելով՝ զեկուցումներ պատրաստելու, հետազոտություններ կատարելու կարողություն,
- օտար լեզուներով պատմագիտական տեքստերկամ բնօրինակ փաստաթղթեր ընթերցելու և ըստ անհրաժեշտության տեղեկություններն ամփոփելու կամ համառոտելու ու վերարտադրելու ունակություններ,
- կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում:

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

<u>Ա)Ընդհանրական կոմպետենցիաներ</u>

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝

ԳԿ1 Պատմական դարակազմիկ իրադարձությունների ու երևույթների մեկնաբանման, դրանց նկատմամբ սեփական կարծիք արտահայտելու, պատմական փաստերը համադրելու, համեմատելու, վերլուծելու և երևույթները համակողմանիորեն գնահատելու կարողություն,

ԳԿ4 ուսումնասիրության ընթացում նորագույն մեթոդների, հնարների, տեխնոլոգիաների կիրառման ունակություն, անկախ հետազոտության մեթոդներին տիրապետման հմտություններ, հետազոտության արդյունքների մեկնաբանման կարողություն,

ԳԿ9 հետազոտության արդյունքների մշակման, գիտական ակնարկների, ռեֆերատների, հաշվետվությունների և ելույթների ձևակերպման եղանակները գործնականում կիրառելու, գիտական հոդվածներ գրելու և հրապարակելու (նաև առնվազն մեկ օտար լեզվով)կարողություն,

ԳԿ10 Մասնագիտական հաջող գործունեություն իրականացնելու կարողություն:

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝

ՀԳԿ1 գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,

ՀԳԿ3 սովորելու ունակություն,

ՀԳԿ8 ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,

Բ)Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

ԱԿ2 հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները,

ԱԿ4 ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,

ԱԿ6 կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,

ԱԿ14տիրապետեն տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպետենցիաներին:

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների[3].

«Հարավսլավիայի մասնատումը» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն ու հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել մասնագիտական գործունեության ընթացքում, ինչպես նաև ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և գիտական բնագավառում հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	3 կրեդիտ/90 ժամ

Աշխատանքի տեսակը	ժամաքանակ
Դասախոսություն	26
Սեմինար պարապմունք	16
Ինքնուրույն աշխատանք	48
Ընդամենը	90
Քննություն	

[3]Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

7. <u>Ուսումնական աշխատանքների տեսակները</u>[4].

- **<u>Դասախոսությունը</u>** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:
- **<u>Սեմինար պարապմունքները</u>** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Սեմինարի ընթացքում ուսանողները քննարկում, պատասխանում են թեման, զեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը:

  Սեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացուցիչ գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար, ապա մտածել ելույթի բովանդակությանհարցադրումների և պատասխանների մասին:

- **<u>Ինքնուրույն աշխատանքը</u>** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

  Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են[5]՝

  - **<u>Ռեֆերատ</u>** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
  - <u>Կլոր սեղան</u> – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
  - <u>Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն</u>– ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենաարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
  - <u>Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում</u> – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն

[4]Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

[5]Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

համացանցում:

- <u>Զեկույց</u> – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:

8. **Դասավանդման մեթոդներներն են՝**[6] հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, սեմինար-բանավեճ:

9. **Ուսումնառության մեթոդներն են**[7]՝ թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն:

[6]Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:
[7]Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների[8].

h/h	Թեմա (բաժին)	Դասախոսություն	Սեմինար պարապմունք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	Բալկանյան հիմնահարցի պատմական անցյալը: Հարցի սկզբնավորման նախադրյալները:	2		2
2.	Քաղաքական ճգնաժամի խորացումը Հարավսլավիայում 1990-1991թթ. և դերտերությունները:	4	2	8
3.	ԱՄՆ-ի «խաղաղարար գործնունեությունը» Հարավսլավիայում 20-րդ դարի 90-ական թվականների սկզբին:	4		8
4.	Ռազմական գործողությունները նախկին Հարավսլավիայի տարածքում 1991-1995 թվականներին:	4	4	8
5.	Եվրոպական երկրների քաղաքական ակտիվացման աճը Բալկանյան տարածաշրջանում 18-20-րդ դդ-ում:	2	2	2
6.	Ռուս-ամերիկյան քաղաքական հարաբերությունները Հարավսլավական ճգնաժամի լուծման ժամանակահատվածում:	2		4
7.	ՄԱԿ-ի և ՆԱՏՕ-ի դերը Հարավսլավական ճգնաժամի կարգավորման գործում:	4	4	8
8.	ԱՄՆ-ի քաղաքականության արդյունքները նախկին Հարավսլավիայի տարածքում: 1998-թթ. Ռազմական գործողությունները ՀՄՀ-ի դեմ:	4	4	8

[8] Նման է օրացուցային պլանին

ԸՆԴԱՄԵՆԸ	26	16	48

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

հ/հ	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Ì. Â. Ïîíîìàðåâ Èñòîðèÿ ñòðàí Åâðîïû è Àìåðèêè â íîâåéøåå âðåìÿ.	2006
2.	Ãóñüêîâà Å. Þ. Èñòîðèÿ Þãîñëàâñêîãî êðèçèñà.	2001
3.	Âîëêîâ Â. Íîâûé ìèðîâîé ïîðÿäîê è áàëêàíñêèé êðèçèñ.	2001
4.	Âîåííûå òàéíû 20 âåêà, ïîä ðåä. Âîëêîâà Â. Ð. Âå÷å.	2000
5.	Ì. Ïîíîìàðåâ Ì. Âçãëÿä â èñòîðèþ. Íîâàÿ è íîâåéøàÿ èñòîðèÿ.	2001
6.	Ñìèðíîâ Â. Ñêâîçü ïðèçìó âðåìåíè , Íîâàÿ è íîâåéøàÿ èñòîðèÿ.	2000
7.	Ñåðãååâ Å. Þ. Íîâåéøàÿ èñòîðèÿ . Ïîäðîáíîñòè1945-1999.	2000
8.	Югославия в XX веке: Очерки политической истории.	2011
9.	Олег Валецкий: Война в Югославии.	2018
10.	Кузнецов Д. В. Югославский кризис: взгляд сквозь призму общественного мнения.	2009
Լրացուցիչգրականություն(ԼԳ)		
1.	Äæóðåòè÷ Â. Ðàçâàë Þãîñëàâèè. Îñíîâíûå òå÷åíèÿ	2003
2.	Âóÿ÷è÷ Â. ÑÑÑÐ è Þãîñëàâèÿ: ïðè÷èíû ðàñïàäà.	1993
3.	Ðóñàêîâ Ì. Ã. Þãîñëàâñêèé êîíôëèêò îò Àäàìà	1995
4.	Âëàäèìèðîâ Ô. Àâèàöèÿ ÍÀÒÎ Â êîíôëèêòå íà Áàëêàíàõ.	1996
5.	Äóãèí À. Ãåîïîëèòèêà þãîñëàâñêîãî êðèçèñà	1997
6.	Ìèëè÷åâè÷ Ï. Ñòðàòåãèÿ Çàïàäà è Þãîñëàâèÿ, Ðîññèÿ 21âåê.	1996
7.	Ê. Áàéáóðèí . Ïðîáëåìû ñëàâÿíñêîé ýòíîãðàôèè	1979
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.	www.livelib.ru	
2.	https://urss.ru	

3.	livejournal.com	
4.	http://www.coldwar.ru/	
5.	https://promreview.net/	
6.	http://www.coldwar.ru/	

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Գրականություն[9]
1.	Բալկանյան հիմնահարցի պատմական անցյալը: Հարցի սկզբնավորման նախադրյալները:	Ուսումնասիրվում է ՀՍՖՀ-ում ծավալվող ազգային ինքնորոշման շարժումները 90-ական թվականների առաջին կեսին:Քաղաքական ճգնաժամի հասունացումը Կոսովոյում, Խորվաթիայում, Սերբիայում, Բոսնիայում և Հերցեգովինայում, Սլովենիայում:	2	ՊԳ 2, 3, 4 ԼԳ 2,5,4 ԷԱ 1,2
2.	Քաղաքական ճգնաժամի խորացումը Հարավսլավիայում 1990-1991թթ. և զերտերությունները:	Ուսումնասիրվում է ՍՖՀ-ում ծավալվող ազգային ինքնորոշման շարժումները 90-ական թթ սկզբին: Դեմոկրատական կուսակցությունների հաղթանակը խորհրդարանական ընտրություններում: ՀՍՖՀ-ի փլուզումը և տրոհումը փոքր պետությունների:	4	ՊԳ 1, 2, 3 ԼԳ 1, 3, 7 ԷԱ 4
3.	ԱՄՆ-ի «խաղաղարար գործունեությունը»	Ուսումնասիրվում է ռազմական բախումները սերբերի և ալբանացիների	4	ՊԳ 3, 4, ԼԳ 2,4,6

[9] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

	Հարավսլավիայում 20-րդ դարի 90-ական թվականների սկզբին:	միջև և ռազմական գործողությունների արդյունքները:		
4.	Ռազմական գործողությունները նախկին Հարավսլավիայի տարածքում 1991-1995 թվականներին:	Ուսումնասիրվում է ռազմական գործողությունները Կոսովոյում: ՆԱՏՕ-ի միջամտությունը Հարավսլավիայի ներքին գործերին:	4	ՊԳ 1,2, 3 ԼԳ 4, 7
5.	Եվրոպական երկրների քաղաքական ակտիվացման աճը Բալկանյան տարածաշրջանում 18-20-րդ դ-ում:	Ուսումնասիրվում է Բալկամյան տարածաշրջանում եվրոպական պետությունների ազդեցության հաստատման դիվանագիտական քայլերը:	2	ՊԳ 3, 4, ԼԳ 6
6.	Ռուս-ամերիկյան քաղաքական հարաբերությունները Հարավսլավական ճգնաժամի լուծման ժամանակահատվածում:	Ուսումնասիրվում է նախկին Հարավսլավիայի տարածքում Ռուսաստանի և ԱՄՆ-ի քաղաքական ազդեցության հաստատման պայքարը դիվանագիտական ճակատում:	2	ՊԳ 1, 2, 3, ԼԳ 6
7.	ՄԱԿ-ի և ՆԱՏՕ-ի դերը Հարավսլավական ճգնաժամի կարգավորման գործում:	Ուսումնասիրվում է նախկին Հարավսլավիայի տարածքում ՄԱԿ-ի և ՆԱՏՕ-ի անդամ պետությունների կողմից իրականացված քաղաքական որոշումների պատմական նշանակությունը:	4	ՊԳ 1, 2, 3
8.	ԱՄՆ-ի քաղաքականության արդյունքները նախկին Հարավսլավիայի տարածքում: 1998-1999թթ. Ռազմական գործողությունները ՀՄՀ-ի դեմ:	Ուսումնասիրվում է ՄԱԿ-ի և ՆԱՏՕ-ի գործունեությունը Կոսովոյում, Մակեդոնիայում: Միջազգային նորմերի խախտումը ԱՄՆ-ի և ՆԱՏՕ-ի անդամ երկրների կողմից՝ նախկին Հարավսլավիայի տարածքում իրականացված	4	ՊԳ 1, 2, 3, ԼԳ 1, 3 ,7

		գործողությունների արդյունքում:		

12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Ստուգման ձևը	Գրականություն[10]
1.	Բալկանյան հիմնահարցի պատմական անցյալը: Հարցի սկզբնավորման նախադրյալները:	Ուսումնասիրվում է ՀՍՖՀ-ում ծավալվող ազգային ինքնորոշման շարժումները 90-ական թվականների առաջին կեսին:Քաղաքական ճգնաժամի հասունացումը Կոսովոյում, Խորվաթիայում, Սերբիայում, Բոսնիայում և Հերցեգովինայում, Սլովենիայում:	2		ՊԳ 2, 3, 4 ԼԳ 2,5,4 ԷԱ 1,2
2.	Ռազմական գործողությունները նախկին Հարավսլավիայի տարածքում 1991-1995 թվականներին:	Ուսումնասիրվում է ռազմական գործողությունները Կոսովոյում: ՆԱՏՕ-ի միջամտությունը Հարավսլավիայի ներքին գործերին:	4		ՊԳ 1, 2, 3 ԼԳ 4, 7 ԷԱ 4
3.	Եվրոպական երկրների քաղաքական ակտիվացման աճը Բալկանյան տարածաշրջանում 18-20-րդ դդ-ում:	Ուսումնասիրվում է Բալկամյան տարածաշրջանում եվրոպական պետությունների ազդեցության հաստատման դիվանագիտական	2		ՊԳ 3, 4, ԼԳ 6

[10]Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		քայլերը:			
4.	ՄԱԿ-ի և ՆԱՏՕ-ի դերը Հարավսլավական ճգնաժամի կարգավորման գործում:	Ուսումնասիրվում է նախկին Հարավսլավիայի տարածքում ՄԱԿ-ի և ՆԱՏՕ-ի անդամ պետությունների կողմից իրականացված քաղաքական որոշումների պատմական նշանակությունը:	4		ՊԳ 1, 2, 3,
5.	ԱՄՆ-ի քաղաքականության արդյունքները նախկին Հարավսլավիայի տարածքում: 1998-1999թթ. Ռազմական գործողությունները ՀՄՀ-ի դեմ:	Ուսումնասիրվում է ՄԱԿ-ի և ՆԱՏՕ-ի գործունեությունը Կոսովոյում, Մակեդոնիայում: Միջազգային նորմերի խախտումը ԱՄՆ-ի և ՆԱՏՕ-ի անդամ երկրների կողմից՝ նախկին Հարավսլավիայի տարածքում իրականացված գործողությունների արդյունքում:	4		ՊԳ 1, 2, 3, ԼԳ 1, 3 ,7

12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը[11]	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն[12]
1.	Բալկանյան հիմնահարցի պատմական անցյալը: Հարցի սկզբնավորման նախադրյալները:	Ուսումնասիրվում է ՀՍՖՀ-ում ծավալվող ազգային ինքնորոշման շարժումները 90-ական թվականների առաջին կեսին:Քաղաքական ճգնաժամի հասունացումը Կոսովոյում, Խորվաթիայում, Սերբիայում, Բոսնիայում և Հերցեգովինայում, Սլովենիայում:	Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում, ռեֆերատ	15 շաբաթ	Ռեֆերատի ներկայացում, պաշտպանություն	ՊԳ 2, 3, 4 ԼԳ 1,2 ԷԱ 1,2

[11] Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը
[12] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

2.	Քաղաքական ճգնաժամի խորացումը Հարավսլավիայում 1990-1991թթ. և գերտերությունները:	Ուսումնասիրվում է ՍՖՀ-ում ծավալվող ազգային ինքնորոշման շարժումները 90-ական թթ սկզբին: Դեմոկրատական կուսակցությունների հաղթանակը խորհրդարանական ընտրություններում: ՀՍՖՀ-ի փլուզումը և տրոհումը փոքր պետությունների:	Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում, ռեֆերատ	15 շաբաթ	Ռեֆերատի ներկայացում, պաշտպանություն	ՊԳ 1, 2, 3 ԼԳ 1, 7 ԷԱ 4
3.	ԱՄՆ-ի «խաղաղարար գործունեությունը» Հարավսլավիայում 20-րդ դարի 90-ական թվականների սկզբին:	Ուսումնասիրվում է ռազմական բախումները սերբերի և ալբանացիների միջև և ռազմական գործողությունների արդյունքները:	Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում, ռեֆերատ	15 շաբաթ	Ռեֆերատի ներկայացում, պաշտպանություն	ՊԳ 3, 4, ԼԳ 2,4,6
4.	Ռազմական գործողությունները նախկին Հարավսլավիայի տարածքում 1991-1995 թվականներին:	Ուսումնասիրվում է ռազմական գործողությունները Կոսովոյում: ՆԱՏՕ-ի միջամտությունը Հարավսլավիայի ներքին գործերին:	Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում, ռեֆերատ	15 շաբաթ	Ռեֆերատի ներկայացում, պաշտպանություն	ՊԳ 1,2, 3 ԼԳ 4, 7
5.	Եվրոպական երկրների քաղաքական ակտիվացման աճը Բալկանյան տարածաշրջանում 18-20-րդ դդ-ում:	Ուսումնասիրվում է Բալկամյան տարածաշրջանում եվրոպական պետությունների ազդեցության հաստատման դիվանագիտական քայլերը:	Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում, ռեֆերատ	15 շաբաթ	Ռեֆերատի ներկայացում, պաշտպանություն	ՊԳ 3, 4, ԼԳ 6

6.	Ռուս-ամերիկյան քաղաքական հարաբերությունները Հարավսլավական ճգնաժամի լուծման ժամանակահատվածում:	Ուսումնասիրվում է նախկին Հարավսլավիայի տարածքում Ռուսաստանի և ԱՄՆ-ի քաղաքական ազդեցության հաստատման պայքարը դիվանագիտական ճակատում:	Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում, ռեֆերատ	15 շաբաթ	Ռեֆերատի ներկայացում, պաշտպանություն	ՊԳ 1, 2, 3, ԼԳ 6,
7.	ՄԱԿ-ի և ՆԱՏՕ-ի դերը Հարավսլավական ճգնաժամի կարգավորման գործում:	Ուսումնասիրվում է նախկին Հարավսլավիայի տարածքում ՄԱԿ-ի և ՆԱՏՕ-ի անդամ պետությունների կողմից իրականացված քաղաքական որոշումների պատմական նշանակությունը:	Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում, ռեֆերատ	15 շաբաթ	Ռեֆերատի ներկայացում, պաշտպանություն	ՊԳ 1, 2, 3
8.	ԱՄՆ-ի քաղաքականության արդյունքները նախկին Հարավսլավիայի տարածքում: 1998-1999թթ. Ռազմական գործողությունները ՀՄՀ-ի դեմ:	Ուսումնասիրվում է ՄԱԿ-ի և ՆԱՏՕ-ի գործունեությունը Կոսովոյում, Մակեդոնիայում: Միջազգային նորմերի խախտումը ԱՄՆ-ի և ՆԱՏՕ-ի անդամ երկրների կողմից՝ նախկին Հարավսլավիայի տարածքում իրականացված գործողությունների արդյունքում:	Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում, ռեֆերատ	15 շաբաթ	Ռեֆերատի ներկայացում, պաշտպանություն	ՊԳ 1, 2, 3, ԼԳ 1, 3 ,7

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում[13]

[13]Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Դասախոսությունների համար սովորական լսարաններ, երբեմն պրոեկտորներով և էլեկրոնային դաստախտակներով համալրված լսարաններ։
Սարքեր, սարքավորումներ	Պրոեկտոր, էլեկրտրոնային դաստախտակ, անհատական համակարգիչներ
Համակարգչային ծրագրեր	Powerpoint, Canva, Prezi
Մասնագիտական գրականություն	ՎՊՀ-ի գրադարանը, այդ թվում նաև էլեկտրոնային ռեսուրսները

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառկման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի[14]:

14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է քննությամբ:

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 2 քննության միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

---

[14]«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ»(ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.062022թ.),

14.3 Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1. Պատմական ակնարկ Բալկանյան տարածաշրջանի վերաբերյալ:
2. Հակասությունների խորացումը Բալկանյան տարածաշրջանում 19-րդ դարի վերջին և 20-րդ դարի սկզբին:
3. Բալկանյան պատերազմների արդյունքները, Բոսնիական ճգնաժամի էությունը:
4. Ավստրո-Հունգարիայի քայքայումն I Համաշխարհային պատերազմի նախօրյակին:
5. Հարավսլավիայի բռնազավթումն I Համաշխարհային պատերազմի տարիներին:
6. Հարավսլավիան 20-րդ դարի 70-ական թվականներին. Տիտոյի կառավարման տարիները:
7. 1990թ. ընտրությունների արդյունքները նախկին Հարավսլավիայի տարածքում:
8. Քաղաքական ճգնաժամի հասունացումը Հարավսլավիայում 1990-ական թթ.սկզբին:
9. ԱՄՆ-ի և Եվրոպական տերությունների դիրքորոշումը Հարավսլավիայի փլուզման վերաբերյալ:
10. Առաջին հակասության ծագումը Խորվաթիայում1990-ական թթ. կեսերին:
11. Անկախության հռչակումը Սլովենիայում, սերբ-խոռվաթական հակամարտությունը:
12. ԵՏՀ 12 պետությունների որոշումը Մաաստրիխտում, Բոսնիայի և Հերցեգովինայի անկախության հռչակումը:
13. Ռազմական գործողությունների սկիզբը Բոսնիայում և Հերցեգովինայում:
14. ԱՄՆ-ի դիրքորքշումը Բոսնիայի և Հերցեգովինայի անկախության ճանաչման հարցում:
15. ԱՄՆ-ի միջամտությունը Հարավսլավիայում ծագած ռազմական հակամարտություններին:
16. Ռազմական ուժերի կենտրոնացումը Բոսնիայում և Հերցեգովինայում 1991թ.-ին:
17. ՀԽՀ-ի և ՄԱԿ-ի միջամտությունը Բոսնիական պատերազմին:
18. Վենս-Օուենի ծրագիրը:

19. Սերբիական խորհրդարանի վերաբերմունքը Վենս-Օուենի ծրագրին:
20. ՄԱԿ-ի Միջազգային Արտակարգ դատարանի ստեծշղծումը:
21. ՆԱՏՕ-ի ռազմական միջամտության սկիզբը Բոսնիայում և Հերցեգովինայում ծագած պատերազմին:
22. Ռազմական գործողությունները1995թ. հունիս-հուլիս ամիսներին:
23. 1995թ. օգոստոսի 28-ի սաղրանքը Սարաևոյում:
24. Սարաևոյի ապառազմականացված գոտու ստեղծումը:
25. ՄԱԿ-ի Անվտանգության Խորհրդի N 836 բանաձևը:
26. ՆԱՏՕ-ի օդուժի ռմբակոծության հետևանքները:
27. Դեյտոնի պայմանագրի ստորագրումը:
28. ՄԱԿ-ի զորքերի մուտքը Խոռվաթիա, Ծայրամասի «էթնիկական զտումը»:
29. Սերբերի արտագաղթը ՀՄՀ:
30. 1991-1995թթ. Բալկանյան պատերազմի արդյունքները:
31. ԱՄՆ-ի միջամտությունը սերբիայի ներքին խնդիրներին. 1992թ. Ընտրություններ:
32. 1996թ.ընտրությունները Սերբիայում:
33. «Կոսովոյի» հիմնահարցի պատմական հիմքերը:
34. Էթնիկական տարաձայնությունների սրումը Կոսմետում:
35. Հարավսլավա-ալբանական հարաբերությունների նոր փուլը 1947թ-ին:
36. Ռազմական ընդհարումները սերբերի և ալբանացիների միջև 1989թ-ին:
37. Կոսովոյի Հանրապետության անկախության հռչակումը:
38. Քաղաքացիական պատերազմի հրահրումը Կոսմետում 1995թ.-ի վերջերին:
39. Ռազմական գործողությորնները սերբերի և ալբանացիների միջև 1991-1995թթ:
40. Գաղթականների հիմնախնդիրներըԿոսովոյում:
41. Կոսովոյի ազատագրական բանակի «ԿԱԲ» ձևավորումը և ահաբեկչական գործողությունները 1996թ.-ին:
42. Տեղեկատվական լրատվամիջոցների ամերիկամետ գործունեությունը:
43. ԱՄՆ-ի դիվանագիտական գործունեությունը Կոսմետում 1996-1998թթ-ին:
44. ՆԱՏՕ-ի նախապատրաստական գործողությունները Կոսովո ներխուժումից առաջ:
45. ՄԱԿ-ի Անվտանգության Խորհրդի N 199 բանաձևը:

46. 1999թ-ի նոյեմբերի 25-ի Կոսմետի ինքնավարության համաձայնագիրը:
47. Ռուսաստանի դիրքորոշումը Կոսովոյի ճգնաժամի կարգավորման հարցում:
48. Փարիզյան բանակցությունների արդյունքները 1999թ. մարտի 15-18-ը:
49. ՀՄՀ-ի տարածքի ռմբակոծությունը ՆԱՏՕ-ի օդուժի կողմից:
50. ՆԱՏՕ-ի զորքերի մուտքը ՀՄՀ-ի տարածք:
51. Ռազմական գործողությունների հետևանքները ՀՄՀ-ի տարածքում:
52. Ռուսաստանի մասնակցությունը դիվանագիտական բանակցություններին:
53. ՀՄՀ-ում տեղի ունեցած պատերազմի արդյունքներն ու հետևանքները:

Ա) I-ին կիսամյակի I-ինքնթացիկքննություն (կիսամյակի 9-10 շաբաթվա ընթացքում)

1. Պատմական ակնարկ Բալկանյան տարածաշրջանի վերաբերյալ:
2. Հակասությունների խորացումը Բալկանյան տարածաշրջանում 19-րդ դարի վերջին և 20-րդ դարի սկզբին:
3. Բալկանյան պատերազմների արդյունքները, Բոսնիական ճգնաժամի էությունը:
4. Ավստրո-Հունգարիայի քայքայումն I Համաշխարհային պատերազմի նախօրյակին:
5. Հարավսլավիայի բռնազավթումն I Համաշխարհային պատերազմի տարիներին:
6. Հարավսլավիան 20-րդ դարի 70-ական թվականներին. Տիտոյի կառավարման տարիները:
7. 1990թ. ընտրությունների արդյունքները նախկին Հարավսլավիայի տարածքում:
8. Քաղաքական ճգնաժամի հասունացումը Հարավսլավիայում 1990-ական թթ.սկզբին:
9. ԱՄՆ-ի և Եվրոպական տերությունների դիրքորոշումը Հարավսլավիայի փլուզման վերաբերյալ:
10. Առաջին հակասության ծագումը Խորվաթիայում1990-ական թթ. կեսերին:
11. Անկախության հռչակումը Սլովենիայում, սերբ-խոռվաթական հակամարտությունը:

12. ԵՏՀ 12 պետությունների որոշումը Մաաստրիխտում, Բոսնիայի և Հերցեգովինայի անկախության հռչակումը:
13. Ռազմական գործողությունների սկիզբը Բոսնիայում և Հերցեգովինայում:
14. ԱՄՆ-ի դիրքորքշումը Բոսնիայի և Հերցեգովինայի անկախության ճանաչման հարցում:
15. ԱՄՆ-ի միջամտությունը Հարավսլավիայում ծագած ռազմական հակամարտություններին:
16. Ռազմական ուժերի կենտրոնացումը Բոսնիայում և Հերցեգովինայում 1991թ.-ին:
17. ՀԽՀ-ի և ՄԱԿ-ի միջամտությունը Բոսնիական պատերազմին:
18. Վենս-Օուենի ծրագիրը:
19. Սերբիական խորհրդարանի վերաբերմունքը Վենս-Օուենի ծրագրին:
20. ՄԱԿ-ի Միջազգային Արտակարգ դատարանի ստեծշղծումը:
21. ՆԱՏՕ-ի ռազմական միջամտության սկիզբը Բոսնիայում և Հերցեգովինայում ծագած պատերազմին:
22. Ռազմական գործողությունները1995թ. հունիս-հուլիս ամիսներին:
23. 1995թ. օգոստոսի 28-ի սադրանքը Սարանոյում:
24. Սարանոյի ապառազմականացված գոտու ստեղծումը:
25. ՄԱԿ-ի Անվտանգության Խորհրդի N 836 բանաձևը:
26. ՆԱՏՕ-ի օդուժի ռմբակոծության հետևանքները:

<u>Բ) I-ին կիսամյակի II-րդ ընթացիկքննություն (կիսամյակի 19-20 շաբաթվա ընթացքում)</u>

1. Դեյտոնի պայմանագրի ստորագրումը:
2. ՄԱԿ-ի զորքերի մուտքը Խոռվաթիա, Ծայրամասի «էթնիկական զտումը»:
3. Սերբերի արտազաղթը ՀՄՀ:
4. 1991-1995թթ. Բալկանյան պատերազմի արդյունքները:
5. ԱՄՆ-ի միջամտությունը սերբիայի ներքին խնդիրներին. 1992թ. Ընտրություններ:
6. 1996թ.ընտրությունները Սերբիայում:
7. «Կոսովոյի» հիմնահարցի պատմական հիմքերը:

8. Էթնիկական տարաձայնությունների սրումը Կոսմետում:
9. Հարավսլավա-ալբանական հարաբերությունների նոր փուլը 1947թ-ին:
10. Ռազմական ընդհարումները սերբերի և ալբանացիների միջև 1989թ-ին:
11. Կոսովոյի Հանրապետության անկախության հռչակումը:
12. Քաղաքացիական պատերազմի հրահրումը Կոսմետում 1995թ.-ի վերջերին:
13. Ռազմական գործողությորնները սերբերի և ալբանացիների միջև 1991-1995թթ:
14. Գաղթականների հիմնախնդիրները Կոսովոյում:
15. Կոսովոյի ազատագրական բանակի «ԿԱԲ» ձևավորումը և ահաբեկչական գործողությունները 1996թ.-ին:
16. Տեղեկատվական լրատվամիջոցների ամերիկամետ գործունեությունը:
17. ԱՄՆ-ի դիվանագիտական գործունեությունը Կոսմետում 1996-1998թթ-ին:
18. ՆԱՏՕ-ի նախապատրաստական գործողությունները Կոսովո ներխուժումից առաջ:
19. ՄԱԿ-ի Անվտանգության Խորհրդի N 199 բանաձևը:
20. 1999թ-ի նոյեմբերի 25-ի Կոսմետի ինքնավարության համաձայնագիրը:
21. Ռուսաստանի դիրքորոշումը Կոսովոյի ճգնաժամի կարգավորման հարցում:
22. Փարիզյան բանակցությունների արդյունքները 1999թ. մարտի 15-18-ը:
23. ՀՄՀ-ի տարածքի ռմբակոծությունը ՆԱՏՕ-ի օդուժի կողմից:
24. ՆԱՏՕ-ի զորքերի մուտքը ՀՄՀ-ի տարածք:
25. Ռազմական գործողությունների հետևանքները ՀՄՀ-ի տարածքում:
26. Ռուսաստանի մասնակցությունը դիվանագիտական բանակցություններին:
27. ՀՄՀ-ում տեղի ունեցած պատերազմի արդյունքներն ու հետևանքները:

14.4 Գնահատման չափանիշները[15].

- Տեսական գիտելիքների գնահատման չափանիշները. (**2 ստուգում, յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 20 միավոր՝ գումարային առավելագույնը 40 միավոր**).
    - տեսական նյութի իմացություն՝ վերարտադրման մակարդակով,

[15]Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

- առաջադրված հարցերի պատասխանի բովանդակություն, ներկայացման տրամաբանական հաջորդականություն, ամբողջություն, ճշտություն, սեփական տեսակետի հիմնավորման աստիճան,
- կոնկրետ տեսական գիտելիքները կիրառելով՝ պատմական իրողությունները հասկանալու, փաստերն ու երևույթները համեմատելու, պատմական զարգացման փուլերն ու դրանց օրինաչափությունները համադրելու և համակողմանի գնահատելու, վերլուծելու, դիրքորոշումներ ձևակերպելու կարողություն:

- Ինքնուրույն աշխատանքի գնահատման չափանիշները (**1 ինքնուրույն աշխատանք, գնահատվում է 20 միավոր, գումարային առավելագույնը 20 միավոր**).
  - ✓անհատական աշխատանքի առաջին տեսակի՝ ռեֆերատի տեսքով, ռեֆերատում ներկայացվածնյութիհամապատաս-խանությունառաջադրված թեմայիհետ,
  - ✓ռեֆերատի ձևակերպմանորակ (գրագիտությանընդհանուրմակարդակ, շարադրմանոճ, լուսաբանումներիորակ, տեղեկատվականաղբյուրներիօգտագործման մշակույթ),
  - ✓համացանցիտեղեկատվականաղբյուրներիօգտագործում,
  - ✓ռեֆերատի համառոտ բանավոր ներկայացում, բանավոր խոսքի և թեմայի քննարկման մակարդակ:

«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Մասնագիտություն՝ 022201.00.7 - Պատմություն________________

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 022201.01.7_Պատմություն________________

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը /

Որակավորման աստիճան մագիստրատուրա

Վանաձոր 2023

Առկա ուսուցման համակարգ

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">Հարավսլավիայի մասնատումը</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">3 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">2-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="2">Լսարանային</td><td rowspan="2">42</td><td>Դասախոսություն</td><td>26</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td>16</td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">48</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">90</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">ստուգարք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">▪ «Հարավսլավիայի մասնատումը» առարկայի զարգացման օրինաչափություննների վերաբերյալ գիտելիքների փոխանցում ուսանողներին:
▪ Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր և մեթոդական գիտելիքները Հարավսլավական ճգնաժամի վերաբերյալ:
▪ Ուսանողներին հստակ պատկերացում տալ Հարավսլավական ճգնաժամի հարցում գերտերությունների, ինչպես նաև միջազգային հանրության դիրքորոշման մասին:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.

Գիտելիք

Հստակ պատկերացում տալ Հարավսլավական ճգնաժամի հարցում գերտերությունների, ինչպես նաև միջազգային հանրության դիրքորոշման մասին:

Հմտություն

▪ օտար լեզուներով պատմագիտական տեքստերկամ բնօրինակ փաստաթղթեր ընթերցելու և ըստ անհրաժեշտության տեղեկություններն ամփոփելու կամ համառոտելու ու վերարտադրելու հմտություններ,
▪ պատմական խնդիրների ուսումնասիրման արդիական</td></tr>
</table>

	մեթոդների, գիտահետազոտական և գիտամանկավարժական տարասեռ մոտեցումների վերաբերյալ առաջարկությունների փաթեթ մշակելու հմտություն *Կարողունակություն* ▪ պատճառահետևանքային կապերի վերհանման միջոցով պատմական գործընթացների ընթացքը կանխորոշելու կարողություն, պատմական զարգացումները և աշխարհաքաղաքական իրադրությունը վերլուծելու ունակություն, ▪ հետազոտության արդյունքների մշակման, գիտական ակնարկների, ռեֆերատների, հաշվետվությունների և ելույթների ձևակերպման եղանակները գործնականում կիրառելու, գիտական հոդվածներ գրելու և հրապարակելու (նաև առնվազն մեկ օտար լեզվով)կարողություն: ▪ մասնագիտական հաջող գործունեություն իրականացնելու կարողություն, ▪ փաստերը վերլուծելու և սինթեզելու, յուրացված գիտելիքները տրամաբանորեն և հետևողականորեն ներկայացնելու, գործնականում կիրառելու կարողություն, նոր տեղեկատվությունը ընկալելու և ճիշտ մեկնաբանելու կարողություն ▪ առարկայական ոլորտում ինքնուրույնություն և ստեղծագործական մոտեցում ցուցաբերելու կարողություն
Դասընթացի բովանդակությունը	**Թեմա 1.** Բալկանյան հիմնահարցի պատմական անցյալը: Հարցի սկզբնավորման նախադրյալները: **Թեմա 2**. Քաղաքական ճգնաժամի խորացումը Հարավսլավիայում 1990-1991թթ. և գերտերությունները: **Թեմա3**.ԱՄՆ-ի «խաղաղարար գործունեությունը» Հարավսլավիայում 20-րդ դարի 90-ական թվականների սկզբին: **Թեմա 4**.Ռազմական գործողությունները նախկին Հարավսլավիայի տարածքում 1991-1995 թվականներին: **Թեմա 5**.Եվրոպական երկրների քաղաքական ակտիվացման աճը Բալկանյան տարածաշրջանում 18-20-րդ դդ-ում **Թեմա 6.** Ռուս-ամերիկյան քաղաքական հարաբերությունները Հարավսլավական ճգնաժամի լուծման ժամանակահատվածում:

	Թեմա 7. ՄԱԿ-ի և ՆԱՏՕ-ի դերը Հարավսլավական ճգնաժամի կարգավորման գործում: **Թեմա 8.** ԱՄՆ-ի քաղաքականության արդյունքները նախկին Հարավսլավիայի տարածքում: 1998-1999թթ. Ռազմական գործողությունները ՀՄՀ-ի դեմ:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	➢ Տեսական գիտելիքների գնահատման չափանիշները. (**2ստուգում, յուրաքանյուրը գնահարվում է առավելագույնը 20 միավոր՝ գումարային առավելագույնը 40 միավոր).** ▪ տեսական նյութի իմացություն՝ վերարտադրման մակարդակով, ▪ առաջադրված հարցերի պատասխանի բովանդակություն, ներկայացման տրամաբանական հաջորդականություն, ամբողջություն, ճշտություն, սեփական տեսակետի հիմնավորման աստիճան, ▪ կոնկրետ տեսական գիտելիքները կիրառելով՝ պատմական իրողությունները հասկանալու, փաստերն ու երևույթները համեմատելու, պատմական զարգացման փուլերն ու դրանց օրինաչափությունները համադրելու և համակողմանի գնահատելու, վերլուծելու, դիրքորոշումներ ձևակերպելու կարողություն: ➢ Ինքնուրույն աշխատանքի գնահատման չափանիշները (**2 ինքնուրույն աշխատանք, յուրաքանչյուրը գնահատվում է 10 միավոր, գումարային առավելագույնը 20 միավոր**). ✓անհատական աշխատանքի առաջին տեսակի՝ ռեֆերատի տեսքով, ռեֆերատում ներկայացված նյութի համապատասխանություն առաջադրված թեմայի հետ, ✓ռեֆերատի ձևակերպմանորակ (գրագիտությանընդհանուրմակարդակ, շարադրմանոճ, լուսաբանումներիորակ, տեղեկատվականաղբյուրներիօգտագործման մշակույթ), ✓համացանցի տեղեկատվակ անաղբյուրների օգտագործում ✓ռեֆերատի համառոտ բանավոր ներկայացում, բանավոր խոսքի և թեմայի քննարկման մակարդակ:

<table>
<tr>
<td>Գրականություն</td>
<td>

Պարտադիր

1. Ì. Â. Ïîíîìàðåâ Èñòîðèÿ ñòðàí Åâðîïû è Àìåðèêè â íîâåéùåå âðåìÿ.
2. Ãóëüêîâà Å. Þ. Èñòîðèÿ Þãîñëàâñêîãî êðèçèñà
3. Âîëêîâ Â. Íîâûé ìèðîâîé ïîðÿäîê è áàëêàíñêèé êðèçèñ.
4. Âîåííûå òàéíû 20 âåêà, ïîä ðåä. Âîëêîâà Â. Ð. Âå÷å.
5. Ì. Ïîíîìàðåâ Ì. Âçãëÿä â èñòîðèþ. Íîâàÿ è íîâåéùàÿ èñòîðèÿ.
6. Ñìèðíîâ Â. Ñêâîçü ïðèçìó âðåìåíè , Íîâàÿ è íîâåéùàÿ èñòîðèÿ.
7. Ñåðãååâ Å. Þ. Íîâåéùàÿ èñòîðèÿ . Ïîäðîáíîñòè1945-1999.
8. Югославия в XX веке: Очерки политической истории.
9. Олег Валецкий: Война в Югославии.
10. Кузнецов Д. В. Югославский кризис: взгляд сквозь призму общественного мнения.

Լրացուցիչ

1. Äæóðåòè÷ Â. Ðàçâàë Þãîñëàâèè. Îñíîâíûå òå÷åíèÿ
2. Âóÿ÷è÷ Â. ÑÑÑÐ è Þãîñëàâèÿ: ïðè÷èíû ðàñïàäà.
3. Ðóñàêîâ Ì. Ã. Þãîñëàâñêèé êîíôëèêò îò Àäàìà
4. Âëàäèìèðîâ Ô. Àâèàöèÿ ÍÀÒÎ Â êîíôëèêòå íà áàëêàíàõ.
5. Äóãèí À. Ãåîïîëèòèêà þãîñëàâñêîãî êðèçèñà
6. Ìèëè÷åâè÷ Ï. Ñòðàòåãèÿ Çàïàäà è Þãîñëàâèÿ, Ðîññèÿ 21 âåê.
7. Ê. Áàéáóðèí . Ïðîáëåìû ñëàâÿíñêîé ýòíîãðàôèè

</td>
</tr>
</table>